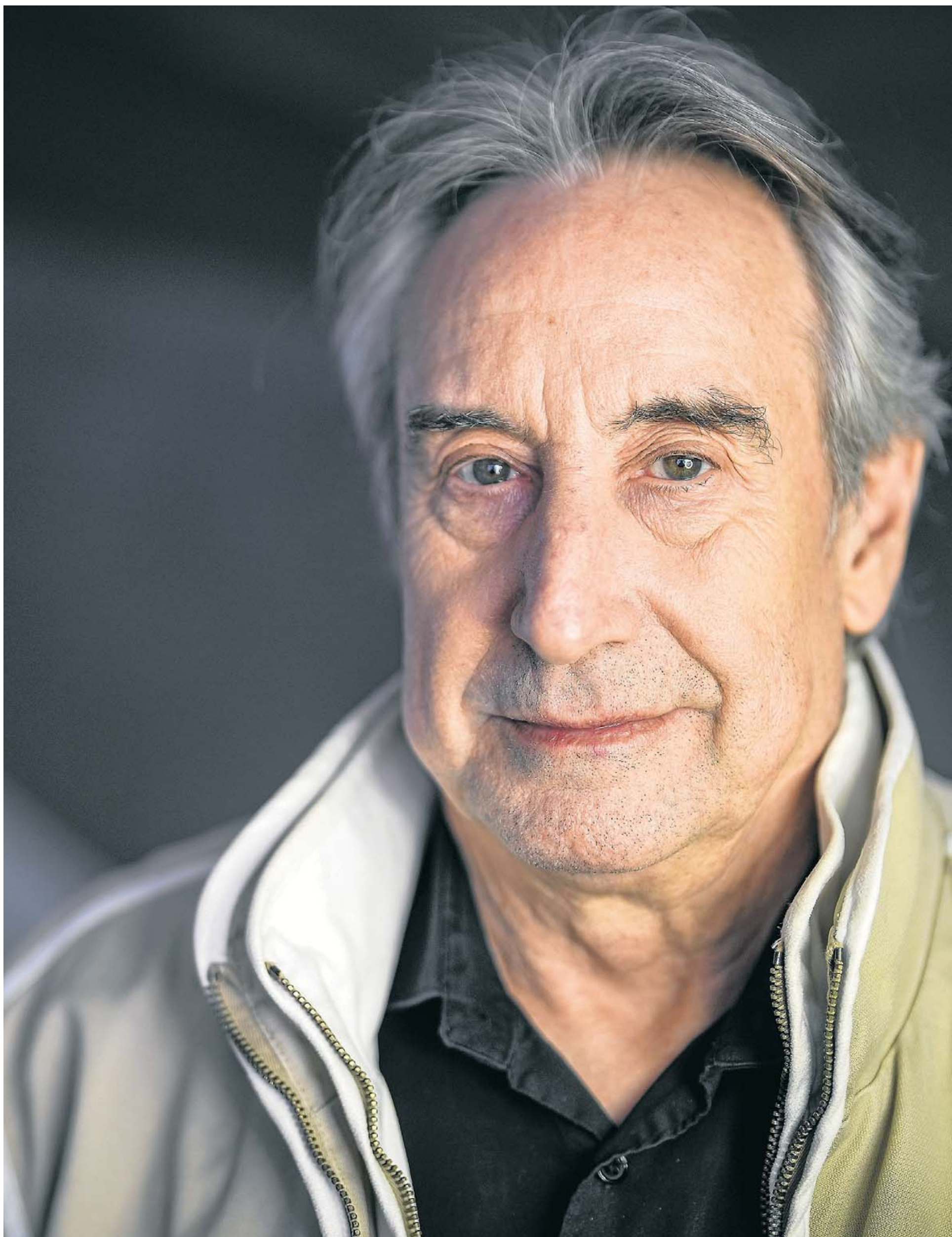

JUANJO PUIGCORBÉ

ACTOR

“Torno a començar de zero després que m'intentessin destruir”

TEXT TONI VALL • FOTOS JAVIER BARBANCHO

A les portes dels setanta anys, Juanjo Puigcorbé torna a ser actor. I el més important, a sentir-se'n. Ha estrenat el film *Escape*, de Rodrigo Cortés, cada tarda apareix a la telesèrie d'Antena 3 *Sueños de libertad* i està de gira amb l'obra de teatre *Roca negra*. Ha tornat a Madrid, d'on va marxar el 2015 per entrar en política, com a número dos d'ERC a les eleccions municipals, i també com a delegat de cultura de la Diputació. Tot es va esquarterar el juny del 2018 amb l'informe que l'acusava de maltractament laboral. Puigcorbé va negar les acusacions i va continuar com a regidor no adscrit. L'actor denuncia la persecució a què va ser sotmès i emmarca el seu cas en maniobres similars als escàndols recents que han esquitxat ERC. “He hagut de tornar a Madrid; a Catalunya no tinc feina”.

‘Escape’, ‘Sueños de libertad’ i ‘Roca negra’, cine, televisió i teatre. Ultraactivitat. Es podria definir així el seu estat?

Bastant, sí, no paro. I si mirem una mica enrere, també la sèrie *Entre tierras*, la segona temporada de *Machos alfa* i la pel·lícula argentina *El retorno*, on interpreto el pròxim Papa. Ah! I una pel·lícula a les Canàries.

Com li prova tornar a estar a ple rendiment com a actor?
Molt intens. Són tres àmbits de la interpretació amb *timings* molt diferents. El teatre t'obliga a assajar. Gravar una sèrie diària amb molt volum de paper t'exigeix una disciplina molt fèrria i molta memòria. Ara mateix quasi no tinc temps lliure; visc per treballar.

El noto renovat.

Bé, és un gran entrenament com a actor. Vint-i-quatre hores al dia amb la teva professió. He tornat al gimnàs, vaja. Memoritzar, aprendre, fer, resoldre. I cada dia un capítol nou. Això proporciona molt d'ofici. Als actors joves que han passat per sèries diàries se'ls nota molt.

I als que ja no sou tan joves?

Doncs és com si tornéssim a fer exercici diari, a començar de zero. I a més a més, tinc la sort d'estar treballant gèneres variats. Des de la comèdia, al melodrama i la distopia. Un gran entrenament, molt gratificant.

Acaba de dir una cosa que no vull que passi desapercibuda: “començar de zero”. Així se sent?

No exactament. Començar de zero vol dir que tot el que he après al llarg de quaranta anys ho he tornat a posar a la casella de sortida.

Set anys fora de la professió.

Sí, fent *Entre tierras* em vaig sentir molt rebé de tornar al meu ofici, amb la meua gent, amb la part amable de tot, amb un equip fantàstic. Saps allò que diuen que un mai s'oblida d'anar amb bicicleta? Una altra vegada en família. Un contrast molt fort amb el temps de sotragades, empentes i ganivetades que havia viscut.

Està clar que ha passat una època complicada abans d'aquesta d'ara. En podríem fer un resum?
Caldria començar parlant de la il·lusió.

De la política?

Sobretot de la cultura. Era il·lusionant ocupar el càrrec de diputat de cultura de la diputació més rica de l'Estat. Amb presència al consell d'administració d'equipaments com el Liceu, el Lliure, biblioteques... Una activitat frenètica les vint-i-quatre hores. Va donar molt bons resultats. La gent de la cultura estava contenta i agraïda.

I què va passar, doncs?

Em van voler destruir. Va ser un infern. Ho havia vist a les pel·lícules però no ho havia viscut mai. Temps després s'ha vist que el que jo vaig denunciar, s'ha reproduït més vegades amb altra gent. No he sigut l'únic.

Qui el va voler destruir?

ERC, esclar. I et parlaran d'estructures paral·leles, d'aparells B i coses així. No! Tot el partit ho sabia. La sensació va ser com una ganivetada a l'esquena.

Arribarem a l'informe famós però crec que hi ha altres exemples, oi?

Els que vulguis. Durant els anys que vaig ocupar els càrrecs pels quals havia estat designat, només em van fer una entrevista per parlar de la feina que feia.

Crec que sé qui te la va fer.

Sí, tu. El Josep Cuní fa poc em va entrevistar a RNE amb motiu de l'obra de teatre *Roca negra*. I saps què em va dir? Et quedaràs de pedra.

Ai...

Va demanar diverses vegades entrevistar-me al seu programa *8 al dia* per parlar de la meua feina a l'Ajuntament i la Diputació, i des de l'equip de premsa del partit, bàsicament l'Oriol Duran, sempre li responien que jo no volia fer entrevistes. Bé, rectifico, no només vaig fer la teua entrevista. Van acceptar-ne una de *La Vanguardia* que era per parlar dels friquis del Procés. O sigui per ridiculitzar-me. Mai vaig trepitjar TV3, Catalunya Ràdio, Betevé... I no només això; el meu nom s'amagava sistemàticament.

Per què aquest silenciament?

Perquè ser independent es paga, perquè tenia una bona rebuda per part de la cultura, perquè treballava intensament. Perquè suposo que no agradava que no fes coses amb les quals no estava d'acord. Perquè em van proposar presentar-me d'alcaldeable i vaig dir que no.

I l'informe en què se li atribuïa maltractament laboral?

Pura màfia. De fet, l'informe era molt favorable a mi. El 93,7% dels treballadors preguntats estaven contents o molt contents. Però aquest resultat no era el que busca-

JAVIER BARBANCHO

ven. I van maquinat perquè el que transcendís fos el suposat descontentament d'uns poquíssims que van aparèixer en un informe addicional cuinat pel Josep González Cambray, que era el coordinador de cultura, amb anònims per perjudicar-me.

Ho va denunciar?

Ho vaig explicar en diversos plens de l'Ajuntament i de la Diputació. Tot i que sempre hi havia periodistes a la sala, no es va publicar mai. Algú controlava els mitjans de comunicació i tothom sap qui és.

Qui és?

Els responsables dels casos B del partit.

Però això no és tot el partit, no?

Qui no hi estava implicat, callava, i saps allò de "qui calla, atorga"? El meu cas el coneixia tothom. I tots els altres partits polítics, tots vol dir tots, em van dir: "No t'ho creguis; això ho han tret ells mateixos".

Va sorgir un manifest de mil signants que et va defensar públicament.

Sí, i saps què van fer Bosch i el seu equip? Els van trucar perquè es fessin enrere. Uns quants m'ho van explicar.

No troba sorprenent que un partit polític et vingui a buscar i al cap de poc et vulgui destruir?

Potser només volien els vots, no? I, després, aquest tio ja fa nosa. Jo soc treballador i apassionat, i de seguida em vaig posar a treballar amb passió. I això ells no ho volien.

Ha mencionat els casos B d'ERC. El seu cas l'hem de sumar al cas del ninot de Junqueras i als cartells dels Maragall?

Per descomptat, està dins la mateixa dinàmica. No sé si la gent n'és conscient, però el partit està acabat; hi està implicat tothom, tota la cúpula, tothom.

Quina teoria té?

Perquè érem incòmodes. "Aquí no s'ha de renovar res", "Aquí no es canvia res" i "Aquí havies d'haver vingut a llegir el diari"; paraules textuales que em van dir.

Qui li va dir aquesta última frase?

Prefereixo no dir-ho. Jo vaig voler acabar la feina el millor possible, però no només em van perseguir perquè plegués; es van dedicar, amb l'Alfred Bosch entre ells, a apallissar-me públicament, a dir-me maltractador i disbarats similars. I quan alguna gent del partit va voler moure fils per arreglar la situació ell s'hi va negar en rodó.

A la Itziar González l'Ajuntament li va fer un acte de desgauge. Vostè, arribat el moment, l'acceptaria?

Ella va ser de les primeres en donar-me suport privadament. També uns quants membres de l'Ajuntament i la Diputació. I dels comuns, com Asens i Pisarello. Però ho podien fer en públic també? Això ja era més complicat.

A escala professional –com a actor– se n'ha ressentit?

Molt. Em vaig passar tres anys sense poder treballar a la meua ciutat. Només el Gremi de Restauració em va contractar per fer dos anuncis. Em vaig haver de prejubilar per poder tenir ingressos i això em va fer perdre els drets adquirits de cotització. I vaig tornar a Madrid. Per a mi és molt decebedor, per exemple, que tot i ser Premi Nacional de Teatre i haver estat a la inauguració del Centre Dramàtic de la Generalitat –amb *Peer Gynt*, d'Ibsen– no m'hagin cridat mai per actuar al TNC. No se m'ha plantejat ni tan sols la possibilitat. He hagut d'emigrar com tanta gent que ha hagut de fer aquest mateix pas. I tornar a muntar la casa allà, cosa que a la meua edat ja es fa molt feixuc.

Però encara el coneixen pel carrer?

A Madrid molt més que a Barcelona. A Barcelona un dia em van preguntar: "Vostè sortia a *La casa de papel*, oi?".

I no, esclar. L'oblit té aquestes coses. Si no surts enlloc sistemàticament, la gent s'oblida de tu i es pensen que t'han vist a llocs en què no t'han vist. Per molta gent encara soc "El de *L'orgia*". És fort.

És curiós el trajecte a la inversa que ha fet, no? A Madrid també va patir un veto fa uns anys.

Sí, algú es va inventar que jo era del PP i això va crear un estat d'opinió contrari a mi i em van fer el buit. Les conseqüències van ser greus, perquè se m'excloïa i no podia treballar. Va ser llavors quan em va arribar la proposta política de Catalunya i vaig venir. Tot i això, els dos casos no són equivalents. El *blackout* total que he patit a Catalunya no es pot comparar a res. Amb episodis d'humiliació com el dia que, en plena gala dels Gaudí, el Mag Lari va dir: "El Juanjo Puigcorbó, ja deia jo que no tornaria a fer mai més res de bo". A mi, que des de la Diputació vaig lluitar perquè l'Acadèmia del Cinema Català pogués disposar dels màxims recursos econòmics possibles!

És una persona incòmoda?

Crec que no. M'adapto bé a tot i soc treballador. Però tinc criteri i suposo que això no agrada a tothom. "Havies d'haver vingut a llegir el diari", és que és molt fort!

Anys 90, cinema espanyol. Juanjo Puigcorbó era una estrella.

Tothom té els seus moments. Tinc una carrera molt llarga. Quan feia el Pepe Carvalho, a Itàlia se'n feien creus del currículum anterior que tenia: "No és possible, no surten els comptes". Doncs sí, tot allò havia fet ja. Per sort els dos forats de què hem parlat no poden espatllar tot un trajecte.

Estic pensant... A Barcelona també se'l recorda pel teatre! Amb Flotats!

Te'n recordes tu! Amb el Flotats vam fer junts *Lorenzaccio* i després *Per un sí o per un no*, per la qual em van donar el Premi Nacional. Doncs, bé, quan va fer vint anys d'aquell muntatge, a TV3 en van parlar i jo vaig desaparèixer, em van obviar. Com si no l'hagués fet jo, aquella funció.

Va estar en força llocs fundacionals. El cinema barceloní dels setanta, els dramàtics en català de TVE, el Lliure, el Centre Dramàtic, el Saló Diana, la primera cooperativa de cinema, el Grec del 76...

Per això et dic que és gros que en determinats cercles se'm recordi només per haver sortit despullat a *L'orgia* i per haver fet de rei Joan Carles!

El veig desenganyat.

Ho estic. Una sola generació de polítics ho ha convertit tot en una merda. Tot s'ha de reconstruir de zero; la regeneració ha de ser profunda. El capitalisme ultraliberal no té cap mena de fre i està tot destrossat, la societat i el sistema de partits que tenim està molt lluny de ser exemplar. L'espai polític català, i l'estatal també, eh?, està totalment devastat. Si ets d'esquerres no saps a qui votar. El cas de l'Ernest Maragall és molt greu. Un senyor que creia en la regeneració i li fan el que li van fer? On s'és vist això a l'Europa democràtica?

I els mitjans de comunicació?

Fins que el 3Cat no deixi d'estar controlat pels partits polítics no hi haurà res a fer. Quan veiem que ho fa el PP tothom s'estira els cabells però per què a Catalunya ningú s'escandalitza?

Com resumiria avui el seu estat d'ànim?

Positivitat. Estic fent el que m'agrada. Tinc feina, casa i companyia. I una filla fantàstica de quasi quaranta anys.

L'any que ve en fa setanta. Impressiona?

No. L'important és que el físic i els ànims t'acompanyen. A vegades lleigeixo "Un ancià de setanta anys..." i em quedo parat. Tinc corda per estona! ●